

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างเกณฑ์สำหรับตัดสินครูประถมศึกษาดีเด่นสายปฏิบัติ
งาน โดยจะเสนอให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการคัดเลือกครูดีเด่นได้ใช้เป็นมาตรฐานต่อไป

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ให้ความเห็นในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้อำนวยการการประถมศึกษา
จังหวัด ทั้ง ๗๒ จังหวัด และครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง ๘๗ กลุ่ม ของจังหวัดเชียงราย
โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple random sampling) รวมตัวอย่างประชากรที่ใช้
ศึกษา จำนวน ๑๕๔ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้อำนวยการการ
ประถมศึกษาจังหวัดและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อแบบจำลองเกณฑ์การตัดสินครู
ประถมศึกษาดีเด่นสายปฏิบัติงานสอน ซึ่งสร้างเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale
ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) เพื่อหาว่ารายการใดที่กำหนดเป็นเกณฑ์ในแบบจำลอง เกณฑ์
การตัดสินครูประถมศึกษาดีเด่นแต่ละข้อที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้เป็นเกณฑ์
มาตรฐานในการตัดสินครูประถมศึกษาดีเด่นเพียงใด

การสร้างเครื่องมือวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยได้ปฏิบัติดังนี้

๑. ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูดีเด่นจากประวัติและผลงานของครู
ประชากรดีเด่นประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้ง ๗๒ จังหวัด

จำนวน ๗๒ คนและทักษะเกี่ยวกับครุฑีเด่นของไทยและต่างประเทศ

๒. นำข้อมูลดังกล่าวมาจัดเป็นหมวดหมู่และประเด็น เพื่อสร้างเป็นแบบจำลองเกณฑ์ การตัดสินครูประถมศึกษาดีเด่นประจำปีร่างที่ ๑ โดยแยกเป็น ๗ หมวด และมีรายการจำนวน ๑๕๕ ข้อ

๓. นำแบบจำลองเกณฑ์การตัดสินครูประถมฉบับร่างที่ ๑ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๓ ท่าน ตรวจสอบและพิจารณาความครอบคลุมของแบบจำลอง ฉบับร่างที่ ๑ แล้วนำผลจาก ข้อคิดเห็นจากการทดลอง ไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น คงเหลือ ๗ หมวด และมีรายการ จำนวน ๑๑๗ ข้อ ซึ่งแบ่งแบบจำลองดังกล่าวเป็น ๒ ตอนคือ

ตอนที่ ๑ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ เกณฑ์การตัดสินครูประถมศึกษาดีเด่น ๗ หมวด ซึ่งแต่ละหมวดมีจำนวน รายการ ดังนี้

หมวด ๑ ด้านการสอน ๒๑ ข้อ

หมวด ๒ ด้านวิชาการ ๑๒ ข้อ

หมวด ๓ ด้านธุรการ ๑๒ ข้อ

หมวด ๔ ด้านการพัฒนา ๑๔ ข้อ

หมวด ๕ ด้านกิจการนักเรียน ๑๓ ข้อ

หมวด ๖ ด้านความสัมพันธ์ และการบริการ ๒๑ ข้อ

หมวด ๗ ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัวครู ๒๔ ข้อ

ผู้วิจัยได้นำไปจัดพิมพ์ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างประชากรได้แสดงความคิดเห็นต่อไป โดยกำหนดระดับการให้คะแนนในแต่ละรายการ ดังนี้

๑. คุณภาพดีมาก ก.

๒. คุณภาพดีมาก ค.

ข้อ ๕ หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ ๕ คะแนน

ข้อ ๔ หมายถึง เห็นด้วยมาก ให้ ๔ คะแนน

ข้อ ๓ หมายถึง เห็นด้วยปานกลางให้ ๓ คะแนน

ข้อ ๒ หมายถึง เห็นด้วยน้อย ให้ ๒ คะแนน

ข้อ ๑ หมายถึง ไม่เห็นด้วย ให้ ๑ คะแนน

๔. นำแบบจำลองเกณฑ์การตัดสินฉบับร่างที่ ๒ ไปให้ผู้อำนวยการประถมศึกษา

จังหวัดทั้ง ๗๒ จังหวัด และครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง ๘๗ กลุ่มของจังหวัดเชียงราย ได้ให้ความคิดเห็นต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

๑. ขอหนังสือจากคณบดี คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการ สำนักงานการศึกษาท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เพื่อขอความร่วมมือเกี่ยวกับ ประวัติและผลงานของครูประจำบาลดีเด่นของกรมการปกครอง พ.ศ. ๒๕๒๒

๒. ขอหนังสือจากคณบดี คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการ ประถมศึกษาจังหวัดทั้ง ๗๒ จังหวัด เพื่อแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบจำลองเกณฑ์การตัดสินครูประจำโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่น

๓. ขอหนังสือจากคณบดี คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการ การประถมศึกษาจังหวัด เชียงราย เพื่อแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ และขอความร่วมมือจากครูวิชาการ กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง ๘๗ กลุ่ม ของจังหวัด เชียงราย ในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ แบบจำลองเกณฑ์การตัดสินครูประจำโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่น

๔. ผู้วิจัยได้นำแบบจำลองเกณฑ์การตัดสินพร้อมทั้งหนังสือแนบ และคำอธิบายในการตอบแบบจำลองส่งไปให้ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดทั้ง ๗๒ จังหวัด ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนพร้อมกับซองสำหรับบรรจุแบบจำลองที่ให้ความเห็นแล้วส่งคืนให้ผู้วิจัยภายในระยะเวลาที่กำหนดให้

๕. ผู้วิจัยได้นำแบบจำลอง เกณฑ์การตัดสินพร้อมทั้งหนังสือแนบและคำอธิบายในการตอบแบบจำลอง ไปพบผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย เพื่อขอหนังสือแนบสำหรับการขอความร่วมมือในการวิจัยจากครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง ๔๗ กลุ่มของจังหวัดเชียงราย โดยผ่านหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทั้ง ๑๑ อำเภอ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เดินทางไปส่งและเก็บแบบจำลองเกณฑ์การตัดสินจากครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง ๔๗ กลุ่มจาก ๑๑ อำเภอในจังหวัดเชียงรายด้วยตนเองภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. แบบจำลองเกณฑ์การตัดสินที่ส่งไปให้กลุ่มตัวอย่างประชากร ปรากฏว่า ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ๗๒ จังหวัดได้รับคืนมา ๖๒ จังหวัด คิดเป็นร้อยละ ๘๖ ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากร และครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ๔๗ กลุ่ม ได้รับคืนมา ๔๐ กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ ๘๑ ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากร^๑ และแบบสอบถามทั้งหมดตอบถูกต้องสมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ได้

๒. การแสดงความเห็นของผู้ตอบ แสดงเป็น ๕ ระดับ คือ ผู้มีความเห็นตัวอย่างยิ่งเห็นตัวมาก เห็นตัวปานกลาง เห็นตัวย่น้อยและไม่เห็นตัว การวิเคราะห์จะแทนระดับเหล่านี้ด้วยตัวเลข ๕, ๔, ๓, ๒ และ ๑ ตามลำดับ

^๑ ดูภาคผนวก ข.

๓. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ที่เป็นรายข้อในแต่ละหมวด ของแบบจำลอง
เกณฑ์การตัดสินใจ โดยใช้ค่าสถิติดังนี้

๓.๑ ค่าร้อยละ ค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้แสดงความคิดเห็น
รายการใด จะบอกให้ทราบถึงจำนวนของผู้แสดงความคิดเห็นว่ามีมากหรือน้อยเพียงไร และเป็น
สัดส่วนเท่าใดของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด

๓.๒ ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละข้อในแต่ละหมวดของ
แบบจำลองเกณฑ์การตัดสินใจ ทำให้ทราบความเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีต่อเกณฑ์การตัดสินใจ
ข้อนั้น ๆ คือ ถ้ารายการหรือข้อใดมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงก็หมายความว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรนั้นเห็น
ด้วยที่จะนำรายการหรือข้อนั้น ๆ ไปใช้เป็นเกณฑ์การตัดสินใจ แต่ถ้ารายการหรือข้อใดมีค่าคะแนนเฉลี่ย
ต่ำก็หมายความว่า รายการหรือข้อนั้น ๆ กลุ่มตัวอย่างประชากรไม่เห็นด้วยที่จะนำไปใช้เป็นเกณฑ์
ตัดสินใจ ซึ่งในที่นี้จะวิเคราะห์ตามเกณฑ์ต่อไปนี้

- ก. ค่าคะแนนเฉลี่ย ๑.๐๐ - ๑.๕๐ ถือว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรไม่เห็น
ด้วยที่จะนำรายการข้อนั้นไปใช้
- ข. ค่าคะแนนเฉลี่ย ๑.๕๑ - ๒.๕๐ ถือว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรเห็น
ด้วยน้อยที่จะนำรายการข้อนั้นไปใช้
- ค. ค่าคะแนนเฉลี่ย ๒.๕๑ - ๓.๕๐ ถือว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรเห็น
ด้วยปานกลาง ที่จะนำรายการข้อนั้นไปใช้
- ง. ค่าคะแนนเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๕๐ ถือว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรเห็น
ด้วยมากที่จะนำรายการข้อนั้นไปใช้
- จ. ค่าคะแนนเฉลี่ย ๔.๕๑ - ๕.๐๐ ถือว่ากลุ่มตัวอย่างประชากร เห็น
ด้วยอย่างยิ่งที่จะนำรายการข้อนั้นไปใช้

ในการวิจัยครั้งนี้ จะขอตั้งเกณฑ์การตัดสินใจไว้คือ ถ้ารายการข้อใดมีค่าคะแนนเฉลี่ย ๓.๕๑ ขึ้นไป จะนำไปใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานสำหรับตัดสินครูประถมศึกษาที่เด่นต่อไป

๓.๓ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรายการข้อแต่ละข้อจะชี้ให้เห็นการกระจายของความเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีต่อรายการข้อนั้น ๆ ว่า มีความแตกต่างกันมากหรือน้อย คือหากรายการประเมินข้อใดมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสูง ก็แสดงว่าความเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีต่อรายการข้อนั้น ๆ มีการกระจายมาก ซึ่งหมายความว่า มีความเห็นแตกต่างกันมากนั่นเอง แต่ถ้าหากข้อใดมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำ ก็หมายความว่า ความเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีต่อรายการข้อนั้น ๆ มีความใกล้เคียงกันเป็นส่วนใหญ่^๑

๓.๔ ค่าที (t-test) ค่าที่เป็นค่าสถิติที่ได้จากการทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างมัชฌิมเลขคณิตจากข้อมูลที่มีคุณสมบัติต่าง ๆ^๒ ซึ่งครั้งนี้เป็นความคิดเห็นระหว่างผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด กับครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา เกี่ยวกับแบบจำลองเกณฑ์การตัดสินครูประถมศึกษาที่เด่น โดยจะทดสอบครั้งละหมวด จนครบ ๗ หมวด ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๕

ถ้าค่าที ไม่มีนัยสำคัญ ถือว่าความเห็นระหว่างผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด กับครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับรายการแต่ละข้อในหมวดนั้น ๆ แต่ละหมวดไม่ต่างกัน

๔. นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการวิเคราะห์ทางสถิติมาปรับปรุงเป็นแบบ เกณฑ์การตัดสินครูดี เด่น ประถมศึกษาดี เด่น

^๑ ประพนธ์ จันทน์รุ้ง, "เกณฑ์ประเมินผลงานครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๑), หน้า ๗๐.

^๒ ประคอง วรรณสุด, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๐), หน้า ๕๘.

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

๑. ค่าร้อยละ สำหรับประเมินสถานภาพของผู้แสดงความเห็น

$$\text{ค่าร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ของทั้งหมด}} \times 100$$

๒. ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) สำหรับหาค่าเฉลี่ยของความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่มีต่อรายการข้อนั้น ๆ

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ยของความเห็น}$$

$$X = \text{น้ำหนักของคะแนนเป็น ๕, ๔, ๓, ๒ และ ๑}$$

$$N = \text{จำนวนความเห็นกำหนด}^{\circ}$$

๓. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับหาการกระจายของความเห็น ของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่มีต่อรายการข้อนั้น

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum x^2}{N}}$$

$$x = \text{ผลต่างระหว่างคะแนนของความเห็นแต่ละจำนวน กับมีชิม เลขคณิต}$$

$$N = \text{จำนวนความเห็นทั้งหมด}^{\text{๒}}$$

^๑ ประทอง กรรณสูตร, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู, หน้า ๔๐.

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๔.

๔. ค่าที (t-test) สำหรับทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความเห็นของผู้อำนวยการ
การประถมศึกษาจังหวัด กับครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับหมวดต่าง ๆ ในแบบจำลอง
เกณฑ์การตัดสิน

$$z \text{ หรือ } t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sigma(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)}$$

$$\sigma(\bar{X}_1 - \bar{X}_2) = \sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}$$

$\bar{X}_1$ = มัชฌิม เลขคณิตของความเห็นผู้อำนวยการการประถมศึกษา
จังหวัดในแต่ละหมวด

$\bar{X}_2$ = มัชฌิม เลขคณิตของความเห็นครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน
ประถมศึกษาในแต่ละหมวด

S_1 = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นผู้อำนวยการ
การประถมศึกษาในแต่ละหมวด

S_2 = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นครูวิชาการ
กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในแต่ละหมวด

σ = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

t = ค่าที่จะใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญ^๑

^๑ ประคอง กรรณสูตร, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู, หน้า ๔๗.